

IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW

I. Zagrożenie wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Zanikanie siedlisk ptaków wodno-błotnych, w tym A122 ²⁾ derkacza (<i>Crex crex</i>) i A294 ²⁾ wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>), wywołane ekspansją trzciny i krzewów	1. Koszenie siedlisk ptaków wodno-błotnych oraz usuwanie krzewów, wraz z usuwaniem biomasy 2. Wykup gruntów
2.	Ekspansja wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>)	1. Eliminacja wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) przez odłowy w pułapki żywołowne i usypianie osobników. 2. Prowadzenie monitoringu populacji wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) oraz identyfikowalnych, negatywnych jego oddziaływań na zagrożone gatunki fauny
3.	Zanikanie roślinności łąk i pastwisk w następstwie zaniechania tradycyjnych, ekstensywnych form użytkowania	1. Koszenie łąk. 2. Wypas bydła, koni lub owiec
4.	Zarastanie trzciną i krzewami ekosystemów nieleśnych, w tym siedlisk 4030 ³⁾ Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Gensition, Pohlio Callunion, Calluno-Arctostaphylion</i>), 6230 ³⁾ Górski i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie), 6410 ³⁾ Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>), 7140 ³⁾ Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>), 7230 ³⁾ Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	1. Koszenie ekosystemów nieleśnych. 2. Wycinanie krzewów ograniczające ich sukcesję. 3. Wykup gruntów
5.	Zmiana składu gatunkowego grądów 9170 ³⁾ Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>) wynikająca z ekspansji roślin zielnych w runie, w szczególności orlicy pospolitej (<i>Pteridium aquilinum</i>) i trzcinnika piaskowego (<i>Calamagrostis epigejos</i>)	1. Wykaszenie obrzeży i luk w drzewostanach grądowych w miejscach intensywnego rozwoju orlicy pospolitej (<i>Pteridium aquilinum</i>) i trzcinnika piaskowego (<i>Calamagrostis epigejos</i>). 2. Wykup gruntów
6.	Zanik wielokorytowego charakteru rzeki Narew, przesychanie doliny, zanik koryt bocznych i starorzeczy	1. Podwodne wykaszanie szuwaru trzcinowego, raz w roku, w sezonie wegetacyjnym. 2. Monitoring stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych. 3. Monitoring ilościowy wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego 4. Przywracanie przepływu biologicznego w korytach bocznych i starorzeczach

¹⁾ Ocenę zagrożeń wyraża się w uszeregowaniu od najistotniejszego.

7.	Wypieranie raka błotnego (<i>Astacus leptodactylus</i>) przez gatunek obcy – raka pręgowatego (<i>Orconectes limosus</i>)	1. Reintrodukcja oraz zasilanie gatunku rodzimego – raka błotnego (<i>Astacus leptodactylus</i>) w wodach rzeki Narew przez wprowadzanie materiału hodowlanego. 2. Eliminacja raka pręgowatego przez odłowy w pułapki żywołowne i usypianie osobników
8.	Rozdrobnienie własności oraz niewielki udział gruntów Skarbu Państwa, utrudniające właściwą ochronę ekosystemów Narwiańskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”	Wykup gruntów
9.	Pogarszanie się stanu obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego	1. Opracowanie projektu zagospodarowania parku przydworskiego w Kurowie. 2. Remonty obiektów zabytkowych. 3. Działania edukacyjne zmierzające do podtrzymania i kształtowania świadomości społeczności lokalnych, poczucia tożsamości i odpowiedzialności za dobra kultury materialnej i niematerialnej 4. Współpraca ze służbami konserwatorskimi, jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi
10.	Pogarszanie się stanu infrastruktury turystycznej	Bieżące remonty, konserwacja lub rozbudowa obiektów infrastruktury turystycznej, w szczególności: 1) miejsc odpoczynku; 2) zadaszeń; 3) kładek; 4) wież widokowych; 5) platform obserwacyjnych; 6) wiat; 7) ławek; 8) żywopłotów; 9) miejsc ogniskowych
11.	Niewystarczające uwilgotnienie gruntów	1. Budowa progu piętrzącego na Narwi przy miejscowości Rzędziany w obrębie ewidencyjnym Pańki. 2. Opracowanie koncepcji zabudowy hydrotechnicznej i wykonanie urządzeń, w szczególności progów piętrzących zintegrowanych z regulowanymi przepustami oraz przetamowań punktowych lub odcinkowych

II. Zagrożenie wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Występowanie pożarów	1. Współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczą Strażą Pożarną na podstawie dokumentu: „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru na terenie NPN”, w szczególności bieżąca aktualizacja dokumentacji, wspólne ćwiczenia i szkolenia. 2. Patrolowanie obszaru Parku. 3. Działania edukacyjne w zakresie negatywnych skutków pożarów na ekosystemy Parku. 4. Opracowanie dokumentacji projektowej do budowy punktów czerpania wody. 5. Budowa punktów czerpania wody, zjazdów przeciwpożarowych, brodów przejazdowych. 6. Remont i modernizacja hangaru na łódzie i sprzęt przeciwpożarowy
2.	Występowanie drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach turystycznych, ścieżkach edukacyjnych i ciągach komunikacyjnych	Usuwanie lub przycinanie drzew niebezpiecznych

3.	Brak możliwości technicznych do prowadzenia monitoringu przyrodniczego.	Budowa dostrzegalni ornitologicznej lub modernizacja, remont, rozbudowa istniejących obiektów infrastruktury
----	---	--

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Pogarszanie się jakości wody w Narwi, w szczególności zmniejszanie się stężenia tlenu, zwiększanie ilości biogenów i toksyn wydzielanych przez sinice, w wyniku zrzutu wód ze zbiornika Siemianówka w okresie zakwitów glonów	1. Współpraca z zarządem zbiornika Siemianówka oraz Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Białymstoku – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, w zakresie ustalenia optymalnych wielkości i terminów zrzutu wody do Narwi. 2. Monitoring jakościowy wód powierzchniowych
2.	Negatywne oddziaływanie wahań poziomu wody oraz jej niezadawalającej jakości powodowanej eutrofizującym charakterem wód zbiornika Siemianówka na ichtiofaunę ryb drapieżnych, w szczególności 1130 ³⁾ bolenia (<i>Leuciscus aspius</i>) i szczupaka (<i>Esox lucius</i>), przyczyniające się do nadmiernej śmiertelności ryb w stadium juwenilnym	1. Zarybianie młodymi osobnikami ryb drapieżnych oraz regulacja ich struktury wiekowej zgodnie z zaleceniami Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie. 2. Podejmowanie działań na rzecz regulacji właściwych stosunków wodnych w Narwi i poprawy parametrów jakościowych wód, we współpracy z zarządem zbiornika retencyjnego Siemianówka. 3. Monitoring ilości i jakości wód powierzchniowych

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Niestabilny poziom wód powierzchniowych i gruntowych	1. Egzekwowanie wytycznych pozwolenia wodnoprawnego oraz kontrola piętrzeń wody na jazie w Rzędzianach. 2. Monitoring ilościowy wód powierzchniowych i podziemnych
2.	Zagrożenie pożarowe	1. Współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczą Strażą Pożarną na podstawie dokumentu: „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru na terenie NPN”, w szczególności bieżąca aktualizacja dokumentacji, wspólne ćwiczenia i szkolenia. 2. Patrolowanie obszaru Parku. 3. Działania edukacyjne w zakresie negatywnych skutków pożarów na ekosystemy Parku. 4. Opracowanie dokumentacji projektowej do budowy punktów czerpania wody. 5. Budowa punktów czerpania wody, zjazdów przeciwpożarowych, brodów przejazdowych. 6. Remont i modernizacja hangaru na łodzi i sprzęt przeciwpożarowy
3.	Choroby o charakterze epizootii	Monitoring stanu zdrowotnego populacji zwierząt, w szczególności dzika (<i>Sus scrofa</i>)
4.	Niewłaściwa gospodarka wodna powodująca: 1) zaburzenia drożności korytarzy migracyjnych organizmów wodnych; 2) zanieczyszczenie wód i rozprzestrzenianie się gatunków obcych ze stawów w Topilcu do Narwi; 3) pogorszenie warunków bytowania niektórych gatunków zwierząt, w	Opracowanie dokumentacji programu renaturyzacji i zagospodarowania terenu zajmowanego przez stawy w Topilcu wraz z ich otoczeniem oraz realizacja działań rewitalizujących ³⁾

	szczegółności: A075 ²⁾ bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>), A081 ²⁾ błotniaka stawowego (<i>Circus aeruginosus</i>), A119 ²⁾ , kropiatki (<i>Porzana porzana</i>), A120 ²⁾ zielonki (<i>Zapornia parva</i>), A197 ²⁾ rybitwy czarnej (<i>Chlidonias niger</i>), A198 ²⁾ rybitwy białoskrzydłej (<i>Chlidonias leucopterus</i>), A043 ²⁾ gęsi gęgawy (<i>Anser anser</i>), A336 ²⁾ remiza (<i>Remiz pendulinus</i>), raka błotnego (<i>Astacus leptodactylus</i>), 1098 ³⁾ minogi czarnomorskie (<i>Eudontomyzon spp.</i>), 1149 ³⁾ kozy (<i>Cobitis taenia</i>), 1355 ³⁾ wydry (<i>Lutra lutra</i>)	
5.	Nielegalne składowiska odpadów	1. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie edukacji społeczeństwa i przestrzegania obowiązujących przepisów gospodarki odpadami. 2. Tematyczne pogadanki z młodzieżą w szkołach i z grupami dzieci i młodzieży odwiedzających Park
6.	Zaśmiecanie terenu, presja turystyczna	1. Monitoring liczby osób korzystających z obiektów Parku. 2. Ukierunkowanie ruchu turystycznego na istniejącą infrastrukturę przez jej konserwację, rozbudowę lub modernizację. 3. Bieżące remonty i konserwacja obiektów infrastruktury turystycznej, w szczególności: 1) tablic informacyjnych; 2) miejsc odpoczynku; 3) zadaszeń; 4) kładek; 5) wież widokowych; 6) platform obserwacyjnych; 7) wiat; 8) ławek; 9) żywopłotów; 10) miejsc ogniskowych. 4. Dokonywanie przeglądów technicznych istniejącej infrastruktury i wykonywanie zaleceń z tych przeglądów

²⁾ Kody gatunków ptaków zostały zaczerpnięte z portalu Eionet <http://cdr.eionet.europa.eu/help/natura2000> będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

³⁾ Kody i nazwy siedlisk przyrodniczych, oraz gatunków zwierząt podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).